

CUMHURİYET GENÇLİĞİNİ KANATLANDIRAN ETİMESGUT

Bülent YILMAZER

Öğr. Gör., Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Tarih Bölümü, Ankara

Özet

Mustafa Kemal Atatürk'ün Milli Mücadele'nin kazanılmasından sonra çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin inşası uğraşısında gerçekleştirmeye başladığı inkılaplarda Etimesgut'un önemli bir yeri vardır.

Cumhuriyetin ilanının üzerinden henüz 16 ay geçtikten sonra, büyük önderin yol göstermesi ile hem ülkenin savunmasında hem de ekonomik refah seviyesinin yükseltilmesinde büyük değer taşıyan havacılığın Türkiye halkına tanıtılması ve sevdirilmesi amacıyla 1925 yılında Türk Tayyare Cemiyeti kurulmuştur. Silahlı kuvvetlerin ihtiyaç duyduğu uçakların maliyetini karşılamak üzere halkın gönülden desteğini temin etmek gibi önemli ve zorlu bir sorumluluğu üstlenen cemiyet kuruluşundan itibaren ilk 10 yıl içinde bu görevi başarı ile yerine getirmiştir.

Avrupa'da yeni bir çatışmanın çıkacağına belirtileri görüldüğü sırada Türk semalarında görev yapacak kanatlı bir gençliğin bir an önce yetiştirilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. 1935 yılında, cemiyetin isminin Türk Hava Kurumu olarak değiştirileceği kurultayın gerçekleştirilmesinden üç hafta önce, Cumhuriyetin başkenti Ankara'nın mütevazı ilçesi Etimesgut'ta Türkkuşu'nun açılış töreni yapıldı. Türk gençliğinden havacılıkta da en yüksek düzeyde yerini almasını isteyen Atatürk'ün bu arzusunun gerçekleştirilmesi sorumluluğu Etimesgut sınırları içinde azimle ve özveriyle görev yapacak olan Türkkuşu'na emanet edildi.

Kısıtlı imkânlarla rağmen kuruluşundan itibaren büyük gayretle faaliyet gösteren Türkkuşu motorsuz uçuş eğitimi için yurdun en uygun yeri olarak Eskişehir'in İnönü ilçesinde temel uçuş eğitimi vermeye başladı. Ay yıldızlı bayrağı semalarda taşıyacak motorlu uçaklarla uçuş eğitimi ise Etimesgut'taki Türkkuşu tesislerinde gerçekleştiriliyordu. Etimesgut Türkkuşu tesisleri kuruluşundan itibaren ilk beş yıl içinde yaklaşık 150 sivil ve 100 askeri Türk gencini kanatlandırmıştır.

İkinci Dünya Savaşı'nın başlamasından kısa bir süre sonra Etimesgut ilçesi sınırları içindeki Türk Hava Kurumu tesisleri daha önceden tüzüğünde yer almayan yeni ve daha büyük bir sorumluluk yüklenmiştir. Etimesgut Türkkuşu tesisleri bünyesinde faaliyete geçen THK Tayyare Fabrikası Türk havacılık sanayi tarihinde yerini almıştır.

Etimesgut; Türkiye Cumhuriyeti'nde havacılık alanında eğitimin ve sanayileşmenin temel taşlarından biri olmuştur.

Günümüzde; THK Üniversitesi, HvKK 11nci Hava Ulaştırma Ana Üssü, KKK Havacılık Okulu ve 5nci Ana Bakım Merkezi Etimesgut ilçesi sınırları içinde halen faaliyet gösteren önemli havacılık kuruluşlarıdır.

Anahtar Kelimeler: Etimesgut, havacılık, eğitim, sanayi